

Ku dhaqan Xafiis D.

FAAFINTA

الرسمية

OFFICIAL

RASMIGA AH

الجريدة

BULLETIN

EE JAMHUURIYADDA SOOMAALIYA

Sanadka 13aad

Muqdisho, 01 August 2026

Lr.3

Waaxda Maamulka Faafinta Rasmiga ah
Ee Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda

FAAFIN BIL SOO BAXA

Qiimaha waa \$XXX Dollar, lambar waliba – **RUKUNKA:** Sanaddii waa \$XXX Dollar, Soomaaliya gudaheeda – Dibaddeedana waa \$XXX Dollar. Rukunka la weydiisto waqtiga loo gooyay wuxuu ka bilaabmaa 1 Janaayo. Qiimaha Qoritaanku F.R halkii sadar iyo wixii ka yar waa \$XXX Dollar – Rukunka iyo Qoritaanku waxaa la weydiistaa Laanta Maamulka Faafinta Rasmiga ah – Lacagta waxaa lagu bixiniyaa Xafiiska Canshuuraha ee Wasaaradda Maaliyadda.

KOBNIIN

BOGGA KOOWAAD

SHARCI

W.M

BOGGA LABAAD

XEER

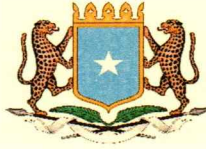
BOGGA SEDDEXAAD

TALOOYIN, ISGAARSIIN, OGAYSIIS, IWM

BILAHA

March-July

2026

Xeer Ra'iisul Wasaare Lr.204

Taariikh: 09/05/2026

XEERKA: XEERNIDAAMIYAHA ADEEGYADA AMNIGA GAARKA AH.

Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS;

- Markuu arkay:** Dastuurka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;
- Markuu arkay:** Qodobka 6^{aad} & Qodobka 77^{aad} ee Xeerka Nabadgelyada Guud, ee (sharci 1963).
- Markuu arkay:** Warqadda summaddedu tahay **WAG/XW/222/2026** ee ku taariikheysan **12/04/2026** ee Wasaaradda Amniga kuna saabsan codsiga soojeedinta **Xeernidaamiyaha Adeegyada Amniga Gaarka ah;**
- Markuu arkay:** Go'aanka Shirka Golaha Wasiirrada ee summaddiisu tahay **SHGW.12.152.05.26** ee **07/05/2026**, kuna saabsan Ansixinta "**Xeernidaamiyaha Adeegyada Amniga Gaarka ah**" oo uu Goluhu cod buuxa ku ansixiyay;
- Markuu tixgeliyay:** Muhiimadda Xeekani uu leeyahay Ilaalinta Amniga guud iyo Badqabka Dadweynaha.

Wuxuu Meelmariyay

Qodobka 1^{aad}

Go'aan Gole

Go'aanka Shirka Golaha Wasiirrada ee summaddiisu tahay **SHGW.12.152.05.26** ee **07/05/2026**, kuna saabsan Ansixinta "**Xeernidaamiyaha Adeegyada Amniga Gaarka ah**" oo uu Goluhu cod buuxa ku ansixiyay.

Oodobka 2^{aad}

Hirgalin

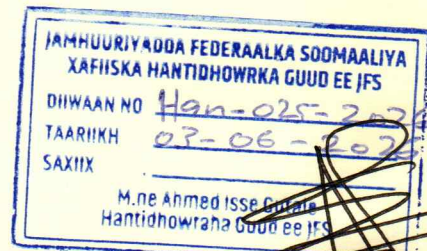
Waxaa Wasaaradda Amniga loo igmaday in ay hirgaliso meelmarisana
Xeernidaamiyaha Adeegyada Amniga Gaarka ah.

Oodobka 3^{aad}

Dhaqangal

Xeerkan waxaa uu dhaqangalayaa marka uu saxiixo Ra'iisul Wasaaraha
Xukuumadda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, waxaana lagu soo saarayaa
faafinta Rasmiga ah ee Dowladda.

Mudane, Hamza Cabdi Barre
Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS

THE FEDERAL REPUBLIC OF SOMALIA
OFFICE OF THE STATE ATTORNEY GENERAL

SUMMAD: XGG/154/2026

07/04/2026

Ku: Agaasimaha Golaha wasiiradda
Ku: Wasaaradda Amniga Gudaha
Og: Xafiiska Raiisul Wasaaraha JFS

Muqdisho
Muqdisho
Muqdisho

Ujeeddo: Talo sharci

Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda, isaga oo tixraacaya warqadda summaddeedu tahay: **WCAD/XAWSHH/3085/2026**, ee ku taariikhaysan 04/03/2026, ujeeddadeeduna ahayd **Soo-Gudbin “Xeer-Nidaamiyaha Adeegyada Amniga Gaarka ah”.** kana soo baxday Wasaaradda Cadaaladda iyo Arr. Dastuurka.

Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dowladda, isaga oo gudanaya waajibaadkiisa shaqo ee ku xusan Xeer Lr. 18 ee soo baxay 29-kii Jannaayo 1976, si uu uga bixiyo talo sharci oo ku saabsan Xeer-nidaamiyahan waafaqsanaantiisa nidaamka sharci ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, ayaa waxa uu si qoto dheer u dersay “Xeer-nidaamiyaha Adeegyada Amniga Gaarka ah”, kaas oo loogu talagalay dejinta hannaan sharci oo nidaaminaya adeegyada amniga gaarka ah, si loo hubiyo ilaalinta amniga guud, bad-qabka dadweynaha, iyo xakamaynta isticmaalka hubka.

Haddaba, Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda, iyada oo lagu salaynayo natijada daraasadda uu sameeyay, waxa uu ku talinayaa in Wasaaradda Amniga Gudaha ay soo saarto hageyaal iyo habraacyo faahfaahsan oo lagu:

- Dhammaystirayo habraaca rukhsad-bixinta, iyadoo si cad loo qeexayo muddada go'aan-qaadashada, sababaha diidmada, iyo waajibaadka maamulka ee ku saabsan bixinta go'aan qoraal ah oo sababaysan, laguna caddeeynayo nidaamka ganaaxyada maamul, si loo hubiyo in ay jiraan halbeegyo cad oo lagu saleeyo xadgudubyada iyo ciqaabtooda, loogana hortago ku takri-fal awood maamul oo keeni karta Dacwad Maamul.
- Maareeynayo hubka iyo rasaasta, oo ay ku jiraan diiwaangelin, kormeer joogto ah, iyo habraaca la-wareegidda hubka marka rukhsaddu dhammaato ama la laalo.

- Taageerayo dhaqan-gelinta xeer-nidaamiyahan, si loo xaqiijiyo isku mid ahaanshaha fulinta iyo fahamka xeerka, laguna hubinayo ilaalinta xuquuqaha habraaca ee adeeg-bixiyeyaasha, gaar ahaan xaq ay u leeyihiin in la dhageysto ka hor inta aan laga qaadin tallaabooyin maamul oo culus sida hakin ama laalid rukhsad.

Sidaa darteed, Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda, waxa uu ku talinayaa si loo gaaro ujeedooyinka “Xeer-nidaamiyaha Adeegyada Amniga Gaarka ah”, in Golaha Wasiirrada loo gudbiyo, maadaama uu si weyn uga qayb qaadanayo xakameynta hubka iyo shirkadaha amniga gaarka ah, ilaalinta xuquuqda muwaadiniinta, iyo sugidda amniga qaranka, uuna sharci ahaan waafaqsan yahay Dastuurka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, (ilaalinta amniga iyo xuquuqda aadanaha), Mabaadi’da guud ee maamulka iyo kala-soocidda awoodaha dowladeed, Xeerka Nabadgelyada Guud nidaamka sharci ee dalka, isla markaana ay muhiim u tahay xoojinta ilaalinta rayidka, sharciyadda amniga, isla-xisaabtanka, iyo xoojinta kalsoonida bulshada ee dowladnimada.

Salaan qadarin leh

FG. Waxaa halkan ku lifaaqan: Nuqulka Xeer-Nidaamiyaha sare ku xusan.

Dr. Saalax Siidii Sh. C/raxmaan
Ku-simaha Garyaqaanka Guud ee Dawladda
Ahna Ku-xigeenka Garyaqaanka Guud ee Dawladda

Federal Republic of Somalia
Ministry of Justice and Constitutional Affairs
Office of Director Legislations and Agreements Department

SUMMAD: WCAD/XAWSHH/ 3089 /2026

Tr. 04/03/2026

Mudane Garyaqaan Guud,

UJEEDDO: SOO-GUDBIN "XEER-NIDAAMIYAH ADEEGYADA AMNIGA GAARKA AH"

Wasaaradda Cadaaladda iyo Arrimaha Dastuurka, Xukuumadda JFS waxay halkan ku soo gudbinaysaa "Xeer-nidaamiyaha Adeegyada Amniga Gaarka ah" oo ay soo gudbisay Wasaaradda Amniga Gudaha, Xukuumadda JFS (Arag lifaaqa).

Xeer-nidaamiyahani wuxuu qeyb weyn ka qaadanayaan in la nidaamiyo qaababka ay u hawl-galaan hay'adaha gaarka loo leeyahay ee ku hawlan adeegyada amniga iyo ilaalinta bed-qabka hubka iyo agabyada ay isticmaalaan.

Haddaba, waxaan Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda ka codsaneynaa in uu waajibaadkiisa sharci ee ku aaddan Xeer-nidaamiyahan ka guto, si hab-raaca ansixintu u dhammeystirmo.

Wada-shaqeyn wacan.

Mudane Xasan Axmed Cali
**AGAASIMAH WAAXDA SHARCIYADA IYO HESHIISYADA,
WASAARADDA CADAALADDA IYO ARR. DASTUURKA**

Garyaqaanka Guud ee Dawladda
Og: Agaasimaha Guud ee Arrimaha Dastuurka, Wasaaradda Cadaaladda iyo Arr. Dastuurka
Og: Xoghayaha Joogtada ah ee Wasaaradda Cadaaladda iyo Arr. Dastuurka
Og: Wasiir Ku-xigeenka Wasaaradda Cadaaladda iyo Arr. Dastuurka
Og: Wasiiru-dawlaha Wasaaradda Cadaaladda iyo Arr. Dastuurka
Og: Wasiirka Wasaaradda Cadaaladda iyo Arr. Dastuurka

=Muqdisho=
=Muqdisho=
=Muqdisho=
=Muqdisho=
=Muqdisho=
=Muqdisho=

Address: Martine Hospital Road, Mogadishu – Somalia.

Email: legislative@moj.gov.so

Tell: 0615847146

Dr. Saaleh

Tixraac:XRW/XJ0112/03/2026

Taariikh: 30/03/2026

Ku: Wasaaradda Cadaaladda iyo Dastuurka

Og: Agaasimaha Golaha Wasiirrada

Og Garyaqaanka Guud ee Dowladda

Og: Wasaaradda Amniga Gudaha

UJeeddo: Soo Gudbin Hindise-Sharciyeedyadka Xeer-nidaamiyaha Adeegyada amniga Gaarka ah.

Xoghayaha Joogtada Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS,

Markuu arkay: Xeer Ra'iisul Wasaare **Lr. 125** soona baxay **06/04/2023** iyo Habraaca Diyaarinta Hidise-sharciyeedyada Qodobkiisa 2^{aad} farqadaha (ii) iyo (iii) ee Siyaasadda Diyaarinta Hindise sharciyeedyada, Xeer-nidaamiyeyasha iyo Gelidda Heshiisyada Xukuumadda JFS.

Markuu Arkay: Kulamo heer farsamo iyo heer Wasiir ah oo ay qabteen Tiirka Dib-u-xoreynta iyo sugidda amniga ee laguna falanqeeyay Xeer nidaamiyaha kor ku xusan, ee ay soo gudbisay Wasaaradda **Amniga Gudaha**, si loo hubiyo talo-galinta dhammaan Wasaaradaha iyo Hay'adaha kale (**Stakeholders**) ee saamaynta ku-leh Xeer nidaamiyahan.

Markuu hubiyey: In Hindise-sharciyeedyadaan qayb ka yihiin taaba-galinta barnaamijka Siyaasadeedee Xukuumadda si waafaqsan Dastuurka KMG ah ee Dalka.

Ayaa Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS, wuxuu usoo gudbinayaa Wasaaradda Cadaaladda iyo Dastuurka Xeer nidaamiyahan si ay uga gudato waajibaadkeeda.

Wadashaqeyn Wacan.

Mudane: kamal Gutale

Xoghayaha Joogtada ee Xafiiska Ra'iisul Wasaaraha

**JAMHUURIYADDA FEDERAALKA SOOMAALIYA
WASAARADDA AMNIGA GUDAHA**

XEER-NIDAAMIYAHA ADEEGYADA AMNIGA GAARKA AH

Waxaa diyaariyey: Wasaaradda Amniga Gudaha, Xukuumadda JFS 2026

TUSMO:

CUTUBKA KOWAAD -----	3
QODOBBO GUUD -----	3
Qodobka 1 ^{aad} Magaca Xeer-nidaamiyaha -----	3
Saldhigga Sharci iyo -----	3
Qodobka 4 ^{aad} Qeexid -----	4
Qodobka 5 ^{aad} Baaxadda Xeer-nidaamiyaha-----	5
CUTUBKA LABAAD-----	6
AWOODAHA WASAARADDA AMNIGA GUDAHA -----	6
Waaxda Amniga iyo La-dagaallanka Argagixisada -----	6
Xilka iyo Waajibaadka Waaxda-----	7
CUTUBKA SADDEXAAD RUKHSADAHA IYO KORMEERKA HUBKA-----	8
Waajib-ahaanshaha Rukhsadda-----	8
Hab-raaca Bixinta Rukhsadda -----	8
Kormeerka Hubka iyo Agabka -----	9
CUTUBKA AFARAAD -----	9
ARRIMAHA LA OGGOLYAHAYIYOKUWA REEBBAN -----	9
Aqoonsiga Adeeg-bixiyaha -----	9
Qodobka 13 ^{aad} HawlahaReebban-----	10
Qodobka 14 ^{aad} Adeegyada La Oggol Yahay-----	10
CUTUBKA SHANAAD -----	11
HAL-BEEGYADA SHAQAALAHA IYO TABABARKA-----	11
Qodobka 15 ^{aad} -----	11
Hubinta Shaqaalaha -----	11
Manhajka Tababarka Shaqaalaha -----	11
CUTUBKA LIXAAD HUBINTAIYO ISLA-XISAABTANKA-----	12
La-socodka iyo Kormeerka -----	12
Hannaanka Cabashada Dadweynaha-----	12

Tillaabooyin Maamul -----	13
Dacwadaha Ciqaabta-----	13
CUTUBKA 7AAD QODOBBO GUNNAANAD AH -----	13
Qodobka 21 ^{aad} Xilliga Kala-guurka -----	13
Qodobka 22 ^{aad} Xaq Cabashada-----	14
Ilaalinta Xogaha iyo Warbixinnada -----	14
Awoodda Soo-saarista Hageyaal iyo Hab-raacyo -----	14
Baabi'in -----	14
Qodobka 26 ^{aad} Dhaqan-gal-----	14

CUTUBKA KOWAAD QODOBBO GUUD

Qodobka 1^{aad}

Magaca Xeer-nidaamiyaha

Xeer-nidaamiyahan waxaa lagu magacaabaa “**Xeer-nidaamiyaha Adeegyada Amniga Gaarka ah**”.

Qodobka 2^{aad}

Saldhigga Sharci

Xeer-nidaamiyahan waxaa loo soo saaray si waafaqsan Qeybta 6^{aad} iyo Qodobka 77^{aad} ee Xeerka Nabadgelyada Guud ee soo baxay 26 Agoosto 1963 kaasoo awood u siinaya Xukuumadda in ay soo saari karto xeer-nidaamiyeyaal lagu faahfaahinayo laguna dhaqan-gelinayo qodobbada Sharcigaas.

Qodobka 3^{aad}

Ujeeddooyinka Xeer-nidaamiyaha

Ujeeddooyinka Xeer-nidaamiyahan waa:

- a) In la helo hannaan sharci oo faahfaahsan kaasoo nidaaminaya, xakameeynaya adeegyada amniga gaarka ah iyo cidda loo oggol yahay in ay bixiso,
- b) In loo bixiyo si waafaqsan xeerarka dalka iyo xeerarka caalamiga ah ee ku saabsan xuquuqda aadanaha iyo nidaaminta amniga gaarka ah;
- c) In la ilaaliyo amniga guud iyo bed-qabka dadweynaha;
- d) In la hubiyo xirfadda, anshaxa, iyo tababarka ilaalada iyo shaqaalaha amniga gaarka ah;
- e) In laga hortago ku-takri-falka awoodda iyo isticmaalka xoog xad-dhaaf ah; iyo
- f) In la maareeyo isticmaalka hubka, qalabka iyo astaamaha shaqada.

Qodobka 4^{aad} Qeexid

Haddii aan si kale loogu tilmaamin Xeer-nidaamiyahan dhexdiisa, erayada soo socda waxay lahaanayaan micnaha ku hor qoran:

1. **Xeerka Nabadgelyada Guud:** waxaa loola jeedaa Sharci Lr. 21 ee soo baxay 26 Agoosto 1963.
2. **Xaaladaha Isticmaalka Hubka** waxaa loola jeedaa marka ay jiraan xaalado aan la abuurin oo waafaqsan xeerarka dalka kuwaasoo oggolaanaya isticmaal xaddidan ee hubka si u dhiganta khatarta markaas jirta, iyadoo ay khasab tahay in la joojiyo isticmaalka hubkaas isla marka ay khatartu dhammaato:
  - a) Iska-difaacidda halis keenaysa dhimasho ama dhaawac culus;
  - b) Ka-difaacidda cidda la ilaalinayo halis keenaysa dhimasho ama dhaawac culus; iyo
  - c) Ka-difaacidda hanti muhiim ah oo gaar ah burburin ama dhibaataayn ku wajahan.
3. **Waaxda:** waxaa loola jeedaa Waaxda Amniga iyo La-dagaallanka Argagixisada ee lagu sheegay Qodobka 6^{aad} ee Xeer-nidaamiyahan.
4. **Ka-qeyb-galka Colaadaha:** waxaa loola jeedaa fal kasta oo loogu tala-galay in looga qeyb-galo colaado ama isku dhacyo hubaysan oo socda oo ay ku jiraan hawl-gallo weerar ah, difaacidda bar-tilmaameedyo ciidan, iyo ururinta xogo looga faa'iidayasanayo codaaladaas ama si kale.
5. **Rukhsad:** waxaa loola jeedaa oggolaanshaha rasmiga ah ee ay soo saarto Wasaaradda Amniga Gudaha, Xukuumadda JFS lana siiyo shirkad ku dhisan sharci oo bixinaysa adeegyo amni gaar ah.
6. **Wasaaradda:** waxaa loola jeedaa Wasaaradda Amniga Gudaha, Xukuumadda JFS.
7. **Adeeg-bixiyaha:** waxaa loola jeedaa shirkad kasta oo sharci ku dhisan taasoo bixinaysa adeegyo amni gaar ah, sida ilaalinta dad gaar ah, waxyaabo gaar ah, ama goobo gaar ah, waxaana ku jira adeegyada amni ee shirkaduhu sameysanayaan. Adeeg-bixiyeyaal ma noqon karaan kooxaha/dadka u abaabulan

sida maleeshiyaadka ama aan ahayn shirkado u dhisan si waafaqsan Sharciga Shirkadaha Soomaaliya.

8. **Shaqaale:** waxaa loola jeedaa dhammaan dadka ka shaqeeya ama heshiis kula jira adeeg-bixiyaha kuna hawlan bixin adeegyo amni gaar ah kuwaasoo dhammeystay tababarka looga baahan yahay.
9. **Hawlaha Reebban:** waxaa loola jeedaa arrimaha lagu tilmaamay Qodobbada 11^{aad} iyo 12^{aad} ee Xeer-nidaamiyahan.
10. **Wasiir:** waxaa loola jeedaa Wasiirka Wasaaradda Amniga Gudaha, Xukuumadda JFS.
11. **JFS:** waxaa loola jeedaa Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

Qodobka 5^{aad}

Baaxadda Xeer-nidaamiyaha

1. Xeer-nidaamiyahani wuxuu nidaaminayaa dhammaan:
  - a) Shirkadaha bixinaya adeegyada amniga gaarka ah;
  - b) Shirkadaha sameysanaya ilaalada gaarka ah;
  - c) Rukhsad-bixinta/Shati-bixinta, cusboonaysiinta, hakinta iyo kala-laabashada shatiga/rukhsadda;
  - d) Haysashada hubka iyo adeegisigiisa;
  - e) Hab-raacyada hawl-galka iyo anshaxa shaqada;
  - f) Kormeerka iyo u-hoggaansanaanta xeerarka dalka;
  - g) Isticmaalka xoogga, hubka iyo qalabka;
  - h) Ilaalinta xogta iyo keydinta dokumentiyada; iyo
  - i) Iskuduwidda iyo ka-warbixinta adeegyada amniga gaarka ah.
2. Xeer-nidaamiyahani wuxuu nidaaminayaa hawl-gallada amni ee lagu ilaalinayo:
  - a) Hantida, dadka, dhismayaasha ama gaadiidka;
  - b) Xafiisyada hay'adaha caalamiga ah iyo kuwa maxalliga;
  - c) Goobaha ganacsi, adeeg ama warshado; iyo
  - d) Hawl-gallada amni ee kale ee uu tilmaamo Wasiirka, waqti-ka-waqti.

CUTUBKA LABAAD

AWOODAHA WASAARADDA AMNIGA GUDAHA

Qodobka 6^{aad}

Mudnaanta Awoodaha Dawladeed

1. Iyadoo laga duulaayo ujeeddooyinka Xeerka Nabadgelyada Guud, oggolaanshaha iyo rukhsadsiinta adeeg-bixiyaha qabanaya adeegyo amni gaar ah marnaba looma qaadan karo in ay ku jiraan awoodaha nabadgelyada guud iyo awoodaha uu sharcigu siiyey hay'adaha amniga ee labada heer Dawladeed. Shaqaalaha bixinaya adeegyo amni oo gaar ah marnaba looma qaadan karo in ay yihiin ama la maqaam yihiin ciidan Dawladeed, waxaana loo oggol yahay oo keliya arrimaha uu jideeyey Xeer-nidaamiyahan.
2. Wasaaradda Amniga Gudaha, iyadoo kaashanaysa Ciidanka Booliska Soomaaliyeed, ayaa hubinaysa in aan rukhsadaha adeegyada amniga gaar ah loo isticmaalin hawlo ka baxsan hawlaha lagu oggolaaday si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan.

Qodobka 7^{aad}

Waaxda Amniga iyo La-dagaallanka Argagixisada

1. Waaxda Amniga iyo La-dagaallanka Argagixisada ee Wasaaradda Amniga Gudaha ayaa u xilsaaran awoodaha lagu sheegay Qodobka 7^{aad} ee Xeer-nidaamiyahan.
2. Waaxda waxaa hoggaaminaya agaasime uu soo magacaabo Wasiirka Amniga Gudaha, Xukuumadda JFS isagoo tixgelinaya aqoonta, kartida iyo khibradda uu u leeyahay arrimaha mniga gaarka ah, xeerarka dalka, iyo nidaaminta shirkadaha gaarka ah.
3. Si waafaqsan Qaab-dhismeedka Maamul ee Wasaaradda, Waaxdu waxay hoostagaysaa Agaasimaha Guud ee Wasaaradda waxayna yeelanaysa shaqaale iyo miisaaniyad hawleed ee ay ku fulin karto hawlaha loo idmaday si ku saleysan hab-raacyada shaqaalaha iyo isticmaalka qoondooyinka miisaaniyadeed ee Wasaaradda.

Qodobka 8^{aad}

Xilka iyo Waajibaadka Waaxda

1. Waaxdu waxay u xilsaaran tahay arrimaha soo socda:
  - a) In ay qabato, hubiso, kana talo-bixiso codsiyada la xiriira rukhsadaha la siinayo adeeg-bixiyeyaasha;
  - b) In ay abuurto, isla markaana gacanta ku hayso keyd elekteroonig ah oo lagu keydinayo macluumaadka adeeg-bixiyeyaasha loo oggolaaday in ay Soomaaliya ka fuliyaan adeegyo amni oo gaar ah, iyadoo macluumaadkaas ay ku jiraan xogo dhammeystiran oo laga tixraaci karo shirkadaha la siiyey rukhsadaha, isla markaasna ku soo bandhigaysa macluumaadkaas mareeg ay dadweynuhu ka heli karaan;
  - c) In ay dejiso ayna soo saarto tilmaamo faahfaahsan oo khuseeya hal-beegyada tababarka, isticmaalka hubka, maareynta hubka iyo rasaasta, iyo anshaxa guud ee hawlaha amni ee adeeg-bixiyeyaasha;
  - d) In ay ka codsato una raacdo Ciidanka Boliiska booqashooyin la shaaciyey ama kediska ah oo lagu fatashayo xafiisyada, bakhaarrada, iyo goobaha ay ku sugan yihiin shaqaalaha ku hawlan adeegyada amni ee gaarka ah;
  - e) In ay qabato ayna baarto cabashooyinka ka imaanaya dadweynaha ee la xiriira adeeg-bixiyeyaasha haysta rukhsadaha Wasaaradda Amniga Gudaha;
  - f) In ay u soo jeediso Agaasimaha Guud ee Wasaaradda tallaabooyinka maamul ee Wasiirku ka qaadayo adeeg-bixiyeyaasha oo ay ku jiraan ganaaxyo lacageed, hakin rukhsadaha, iyo burintoodaba; iyo
  - g) In ay la socoto u-hoggaansanaanta adeeg-bixiyeyaasha ee Xeer-nidaamiyahan, tilmaamaha lagu soo saaray, iyo xeerarka kale ee dalka, iyadoo wixii fal-dembiyeed ah u gudbinaysa Ciidanka Boliiska Soomaaliyeed iyo Xafiiska Xeer-ilaalinta Guud.
2. Dhammaan codsiyada Waaxda, hageyaasheeda, soo-jeedinnadeeda, iyo talooyinkeeda waxaa soo saaraya Agaasimaha Guud ee Wasaaradda si waafaqsan tilmaamaha Wasiirka.

CUTUBKA SADDEXAAD RUKHSADAHA IYO KORMEERKA HUBKA

Qodobka 9^{aad}

Waajib-ahaanshaha Rukhsadda

1. Waxaa ka reebban adeeg-bixiye kasta oo qabanaya adeegyo amni gaar ah in uu fuliyo hawlaha lagu oggolaaday Xeer-nidaamiyahan isagoo aan haysan rukhsad dhaqan-gal ah oo ka soo baxday Wasaaradda Amniga Gudaha.
2. Ciddii fulisa adeegyo amni gaar ah iyadoo aan rukhsad u haysan waxay ku xad-gudubtay Xeer-nidaamiyahan iyo xeerarka kale ee dalka waxaana laga qaadayaa tallaabooyin ay ku jiraan awaamiir lagu joojinayo hawlahooda, la-wareegista aqabka la isticmaalayey, iyo ku-oogista dacwad ciqaabeed si waafaqsan xeerarka dalka.

Qodobka 10^{aad}

Hab-raaca Bixinta Rukhsadda

1. Wasiirku wuxuu bixinayaa rukhsadda la siinayo adeeg-bixiye markuu helo soo-jeedinta Agaasimaha Guud oo tixgeliyey talada Waaxda, iyadoo adeeg-bixiyaha looga baahan yahay in uu soo dhammeystiro arrimaha soo socda:
  - a) In uu haysto rukhsadda ama shatiga ganacsiga oo aan dhacsanayn si waafaqsan xeerarka dalka iyo ujeeddooyinka Xeer-nidaamiyahan;
  - b) In uu haysto dhaqaale ku filan iyo keyd hantiyeed oo lagu dabooli karo magdhawga iyo mas'uuliyadda waxyeellada uu geysto, hadba sida ay dhigayaan tilaamaha ay soo saarto Wasaaraddu;
  - c) In uu soo gudbiyo siyaasadda iyo hab-raacyada uu ku xakamaynayo isticmaalka hubka oo waafaqsan xeerarka dalka iyo xeerka anshaxa shaqaalihiisa si waafaqsan tilmaamaha ay soo saarto Wasaaraddu.
  - d) In uu soo gudbiyo manhajka tababarka shaqaalaha qabanaya hawlaha amniga gaarka ah si waafaqsan Qodobka 17^{aad} ee Xeer-nidaamiyahan;
  - e) In uu keeno caddeymo amni oo ka soo baxay Ciidanka Booliska Soomaaliyeed, waana in caddeymahaas laga keeno milkileyaasha, maamuleyaasha, iyo hawl-wadeennada kaleba;

- f) In uu leeyahay bakhaar ama wax u dhigma oo si bed-qab leh loogu keydin karo hubka iyo rasaasta loo oggol yahay, waxaana hubinaya Waaxda; iyo
  - g) In uu bixiyo khidmadda diiwaan-gelinta si waafaqsan qiimaha lagu sheegay lifaaqa Xeer-nidaamiyahan.
2. Cusboonaysiinta rukhsadda waxaa loo marayaa isla hab-raaca lagu bixiyey rukhsadda.

Qodobka 11^{aad}

Kormeerka Hubka iyo Agabka

1. Waaxdu waxay soo saaraysaa ayna keydinaysaa liiska hubka iyo agabka loo oggol yahay adeeg-bixiyaha, waxaana ka reebban in uu isticmaalo hub ama agab aan ku jirin liiska loo awood-siiyey.
2. Haysashada hubka iyo rasaasta loo oggol yahay adeeg-bixiye kasta waxay u baahan yihiin rukhsad gaar ah oo lagu caddeynayo arrimaha soo socda:
  - a) Baahida loo qabo hubka iyo rasaasta la codsanayo;
  - b) Dhammeystirnaanta tababarrada shaqaalaha ku shaqeynaya hubka; iyo
  - c) Hubinta bakhaarka lagu keydinayo hubka si waafaqsan hab-raacyada ay soo saarto Wasaaraddu.
3. Waxaa gebi ahaanba reebban oggolaanshaha iyo isticmaalka wax kasta oo aan ahayn hub fudud (AK47 iyo Bastoolad), sida qoryaha waaweyn iyo waxyaabaha qarxa.

CUTUBKA AFARAAD

ARRIMAHA LA OGGOLYAHAYIYOKUWA REEBBAN

Qodobka 12^{aad}

Aqoonsiga Adeeg-bixiyaha

Labiska, summadaha, astaamaha, gaadiidka, iyo xarumaha adeeg-bixiyaha waxaa khasab ah in ay si aan shaki ku jirin uga duwanaadaan kuwa ay isticmaalayaan Ciidanka Xoogga Dalka, Ciidanka Booliska Soomaaliyeed, Hay'adda Sirdoonka iyo Nabadsugidda Qaranka, Ciidanka Asluubta Soomaaliyeed, iyo cid kasta oo qabanaysa hawlo ciidan oo rasmi ah.

Qodobka 13^{aad}

HawlahaReebban

Adeeg-bixiyaha waxaa gebi ahaanba ka reebban in uu fuliyo hawlaha soo socda:

1. In uu si toos ah ama si dadban uga qeyb-galo colaado ama isku dhacyo hubaysan oo socda.
2. In uu fuliyo hawlaha u gaarka Dawladda sida xarig, xannibaad, baaris dembi, iyo hawl-gallo lagu ilaalinayo amni iyo kala-dambaynta.
3. In uu geysto falal ka dhan ah xeerarka dalka iyo kuwa caalamiga ah isagoo ku xad-gudbaya xuquuqda aadanaha.
4. In uu fatashaad xad-dhaaf ah ku sameeyo dadka haddii aan qofku oggolaan ama aysan jirin khatar keenaysa waxyeello soo gaarta dad ama hanti (person or property).
5. In uu fuliyo hawllo caqabad ku ah hannaanka dimoqraadiyadda ee dalka ama ka hawl-galo sugidda amniga dano siyaasadeed ku qotoma.

Qodobka 14^{aad}

Adeegyada La Oggol Yahay

Adeeg-bixiyaha haysta rukhsadda waxaa loo oggol yahay in uu fuliyo hawlaha soo socda oo keliya:

1. Ilaalinta walxaha iyo goobaha rayidka ah sida hoteellada, xarumaha ganacsiga, guryaha gaarka ah, xafiisyada, iyo bakhaarrada.
2. Gelbinta kolonyo socota ama dad socda waana in uu ku wargeliyaa hay'adaha amniga ee ay khasayso.
3. Bixinta adeegyada lagu qiimeynayo xaaladaha amni iyo talo-bixinta la xiriirta hawlaha ku xusan faqrada 1^{aad} iyo 2^{aad} ee Qodobkan.
4. Adeegyada kale ee sida gaarka ah ay ugu oggolaatay Wasaaradda Amniga Gudaha si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan.

CUTUBKA SHANAAD

HAL-BEEGYADA SHAQAALAH A IYO TABABARKA

Qodobka 15^{aad}

Hubinta Shaqaalaha

1. Adeeg-bixiyaha waxaa laga rabaa in uu hubiyo taariikh-nololeedka shaqaalihisa oo ay ku jiraan caddeymaha ay soo saarto Qeybta Baarista Dembiyada (CID), iyadoo natijada hubintaas lala wadaagayo Waaxda.
2. Dhammaan shaqaalaha ajnabiga ah waa in ay haystaan rukhsadda shaqada si waafaqsan xeerarka shaqada ee dalka.

Qodobka 16aad

Manhajka Tababarka Shaqaalaha

1. Dhammaan shaqaalaha bixinaya adeegyada amni waa in ay soo dhammeysteen tababar ugu yaraan 120 (boqol iyo labaatan) saacadood oo ay ku qanacday Waaxdu, waana in ay ku jiraan duruusta/casharrada soo socda:
  - a) Xeer-nidaamiyahan iyo xeerarka hay'adaha amniga;
  - b) Mabaadi'da guud ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed iyo Xuquuqda Aadanaha;
  - c) Mabaadi'da salka u ah xakamaynta iyo isticmaalka hubka; iyo
  - d) Gargaarka degdegga iyo ka-warbixinta dhacdooyinka amni.
2. Shaqaalaha soo maray mihnad ciidannimo waxaa laga rabaa in ay qaataan tababar la xiriira u-hoggaansanaanta Xeer-nidaamiyahan iyo xuquuqda aadanaha.
3. Dhammaan shaqaalaha waxay qaadanaayaan tababar ugu yaraan 24 (afar iyo labaatan) saacadood oo sannadle ah si kor loogu qaado aqoontooda iyo xirfadooda si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan.

CUTUBKA LIXAAD HUBINTA IYO ISLA-XISAABTANKA

Qodobka 17^{aad}

La-socodka iyo Kormeerka

1. Ciidanka Booliska Soomaaliyeed, isagoo tixraacaya codsiga Waaxda, wuxuu hubinayaa/kormeerayaa xarumaha, dokumentiyada, hubka, cabashooyinka dadweyne, iyo agabka adeeg-bixiyaha xilli kasta oo sidaasi habboon tahay ama uu jiro tuhun lagu rumaysan karo in lagu xad-gudbay Xeer-nidaamiyahan ama xeerarka kale ee dalka.
2. Adeeg-bixiye kasta waxaa laga rabaa in uu hayo qoraallo iyo warbixinno faahfaahsan oo ku saabsan hawlaha la fuliyey, dhacdooyinka amni ee gaar ahaan isticmaalka hubka, keydka hubka, iyo shaqaalaha, waana in xogahaas la keydiyo ugu yaraan muddo dhan 7 (toddobo) sano.

Qodobka 18^{aad}

Hannaanka Cabashada Dadweynaha

1. Adeeg-bixiye kasta wuxuu sameynayaa xafiis gaar ah oo guddoomaya, isla markaasna baaraya cabashada dadweynaha ee la xiriirta hawlihiisa amni ama shaqaalihisa, waana in uu dadweynaha u soo bandhigo sida loola xiriiri karo.
2. Dadweynaha waxay si toos ah ugu soo caban karaan Waaxda ama xarunta boolis ee ugu dhow, waxaana la sameynayaa baaris la xiriirta cabashada iyadoo natijada baarista loo soo gudbinayo Wasiirka. Wasiirku wuxuuna qaadi karaa tallaabooyin ay ka mid yihiin amar mag-dhaw, tababar khasab ah, ama ganaax lacageed oo ku saleysan anshax-marin.
3. Hannaanka cabashada ee lagu qeexay qodobkan ma reebayo in dadweynuhu ay u caban karaan hay'adaha uu sharcigu awood u siiyey in ay guddoomaan cabashooyinka ka dhanka ah adeeg-bixiyaha.

Qodobka 19^{aad}

Tillaabooyin Maamul

Marka ay jiraan xad-gudubyo ka dhan ah Xeer-nidaamiyahan uuna sidaas ku talo-bixiyo Agaasimaha Guud oo cuskanaya talada Waaxda, Wasiirku wuxuu awoodaa in uu qaado tillaabooyinka soo socda:

1. Digniin qoraal ah.
2. Amar lagu khasbayo tillaabooyin sixitaan.
3. Ganaax lacageed oo aan ka badnayn 10% dakhligooda sannadlaha.
4. Hakinta rukhsadda muddo aan ka badnayn 1 (hal) sano.
5. Laalidda rukhsadda.

Qodobka 20^{aad}

Dacwadaha Ciqaabta

Dhammaan caddeymaha fal-dembiyeed ee ay Waaxdu ogaato waxaa si degdeg ah loogu gudbinayaa Ciidanka Booliska Soomaaliyeed iyo Xafiiska Xeer-ilaalinta Guud, kuwaasoo baaraya, isla markaasna u oogaya dacwadaha ciqaabeed si waafaqsan xeerarka dhaqan-galka ah ee JFS.

CUTUBKA 7AAD

QODOBBO GUNNAANAD AH

Qodobka 21^{aad}

Xilliga Kala-guurka

1. Adeeg-bixiyeyaasha hadda jira waa in ay isku soo diiwaan-geliyaan muddo 30 (soddon) maalmood gudahood ah laga billaabo markuu Xeer-nidaamiyahani dhaqan-galo, waxaana la siinayaa diiwaan-gelin ku-meel-gaar ah inta ay soo dhammeystirayaan hab-raacyada iyo shuruudaha uu jideeyey Xeer-nidaamiyahan.
2. Adeeg-bixiyeyaasha waxaa laga rabaa in ay si degdeg ah ugu soo wargeliyaan Waaxda qorshohooda iska diiwaan-gelinta ka hor inta aysan dhammaan muddada 30ka (soddonka) maalmood ah.
3. Wasaaraddu waxay soo saaraysaa hageyaal faahfaahsan oo lagu maareynayo xaaladda kala-guurka iyadoo la tixgelinayo nabadgelyada guud, xuquuqda shirkadaha, iyo u-hoggaansanaanta hal-beegyada cusub.

Qodobka 22^{aad}
Xaqa Cabashada

1. Adeeg-bixiyuhu wuxuu Wasiirka ka codsan karaa dib-u-eegis maamul ee cabashada ka hor inta aanu maxkamad u gudbin.
2. Haddii lagu qanci-waayo dib-u-eegista Wasiirka, adeeg-bixiyaha wuxuu go'aannada Wasiirka uga caban karaa maxkamadda awoodda u leh dhegaysiga dacwadaha maamul ama idaariga ah.
3. Dacwadda cabashada ah waxaa go'aan looga gaarayaa sida ugu dhaqsaha badan iyadoo la tixgelinayo danta guud iyo xuquuqda adeeg-bixiyaha.

Qodobka 23^{aad}
Ilaalinta Xogaha iyo Warbixinnada

1. Waaxdu iyo cidda la shaqaynaysa waxay ilaalinayaan xogaha ganacsi iyo kuwa amni ee ay ku ogaadaan xil-gudashadooda waxaana ka reebban in ay xogahaasi u isticmaalaan si aan waafaqsanayn xeerarka dalka.
2. Agaasimaha Guud ee Wasaaradda wuxuu Wasiirka u soo gudbinayaa warbixinno seddex biloodle iyo sannadleba ah kuwaas oo soo koobaya xaaladda guud ee adeeg-bixiyeyaasha iyo hawlaha ay Waaxdku ka qabatay.

Qodobka 24^{aad}
Awoodda Soo-saarista Hageyaal iyo Hab-raacyo

Wasiirka Amniga Gudaha wuxuu soo saari karaa hageyaal iyo hab-raacyo faahfaahsan oo habsami loogu dhaqan-gelinayo qodobbada iyo axkaamta Xeer-nidaamiyahan.

Qodobka 25^{aad}
Baabi'in

Waxaa la baabi'iyey dhammaan Xeer-nidaamiyeyaasha, Hab-raacyada, Hageyaasha, siyaasadaha iyo awaamiirta ka hor-imaanaya ama aan la socon karin Xeer-nidaamiyahan.

Qodobka 26^{aad}
Dhaqan-gal

Xeer-nidaamiyahani wuxuu dhaqan-gelayaa markuu meel-mariyo Golaha Wasiirrada, isla markaana uu Dekreeto ku soo saaro Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS, laguna shaaciyo Faafinta Rasmiga ah ee Dawladda,